

10.04.2012

Kj/4

§ 353

Esitys oikeusministeriölle kunnallisia kansanäänestyksiä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

HEL 2012-005465 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää oikeusministeriölle, että neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annettua lakia (1990/656) muutetaan siten, että kunnallisia kansanäänestyksiä voidaan järjestää myös kunnallisvaalien yhteydessä.

Samalla kaupunginhallitus esittää kuntalain 31 §:n tarkoittaman kansanäänestysaloitteen osalta kansanäänestysmenettelystä säädettyä lakia muutettavaksi siten, että sähköinen aloitemenettely tulisi mahdolliseksi soveltaen sähköistä tunnistamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2009–2012 mukaisesti kaupunki on käynnistänyt kehitystyön kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi. Tässä kehitystyössä kansanäänestysten toteuttaminen on nähty myönteiseksi keinoksi edistää suoraa demokratiaa. Kansanäänestysten käytännön toteuttamista edistettäisiin, jos niitä voidaan järjestää myös kunnallisvaalien yhteydessä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Otteet

Ote

Oikeusministeriö

Otteen liitteet

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää oikeusministeriölle, että neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annettua lakia (1990/656) muutetaan siten, että kunnallisia kansanäänestyksiä voidaan järjestää myös kunnallisvaalien yhteydessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Samalla kaupunginhallitus esittää kuntalain 31 §:n tarkoittaman kansanäänestysaloitteen osalta kansanäänestysmenettelystä säädettyä lakia muutettavaksi siten, että sähköinen aloitemenettely tulisi mahdolliseksi soveltaen sähköistä tunnistamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2009–2012 mukaisesti kaupunki on käynnistänyt kehitystyön kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi. Tässä kehitystyössä kansanäänestysten toteuttaminen on nähty myönteiseksi keinoksi edistää suoraa demokratiaa. Kansanäänestysten käytännön toteuttamista edistettäisiin, jos niitä voidaan järjestää myös kunnallisvaalien yhteydessä.

Esittelijä

Kuntalaki ja kansanäänestyksessä noudatettavasta menettelystä erikseen säädetty laki asettavat puitteet kunnallisen kansanäänestyksen toteuttamiseen. Kuntalain 30 §:n mukaan valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoo-antava. Se voidaan toimittaa koko kuntaa tai jotakin osa-aluetta koskevana. Kaikilla äänestysoikeutetuilla on yhtäläinen äänestysoikeus. Kuntalain 31 §:n tarkoittaman kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään viisi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista. Äänestysaloite velvoittaa valtuustoa päättämään viipymättä, toimitetaanko aloitteessa esitetty kansanäänestys.

Kunnallisia kansanäänestyksiä on järjestetty vuodesta 1990 alkaen kymmenissä kunnissa. Yleensä niiden aiheena on ollut kuntaliitos. Helsingissä kansanäänestyksiä ei ole toistaiseksi järjestetty.

Kansanäänestysten toteuttaminen on myönteinen keino edistää suoraa demokratiaa. Niiden toteuttamista varten on valmisteilla kaupungin omat, lainsäädäntöä täydentävät periaatteet ja menettelytavat. Kansanäänestysten käytännön toteuttamista edistää lisäksi, jos niitä voidaan järjestää myös kuntavaalien yhteydessä.

Voimassa olevan lain (laki neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä, 2 §) mukaan äänestystä ei saa toimittaa kunnallisvaalien eikä valtiollisten vaalien yhteydessä. Lain esitöissä tätä on perusteltu sillä, että äänestysviranomaisilla on vaalien aikaan muita tehtäviä ja kansanäänestyksen järjestäminen samaan aikaan saattaisi vaarantaa vaalien häiriöttömän kulun, samoin kuin johtaa kansanäänestyksen aiheen muodostumisen korostetuksi kunnallisvaaliteemaksi. Valtiollisten vaalien yhteyteen kunnallisen kansanäänestyksen ei ole katsottu kuuluvan sen paikallisen luonteen vuoksi.

10.04.2012

Kj/4

Esittelijä toteaa, että ehdotettu lainmuutos perustuu demokratia-ryhmän esitykseen asiassa.

Kansanäänestysaloitteen osalta kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annetun lain 4 §:ssä säädetään, että aloitteiden tekijöiden on aloitteessa vakuutettava olevansa kunnan asukkaita ja omakätisesti allekirjoitettava aloite.

Esittelijä toteaa, että nykyisin sähköisen menettelyn tekniset ja lainsäädännölliset mahdollisuudet vahvaan sähköiseen tunnistamiseen ovat olemassa. Valtion tasolla ne on otettu käyttöön 1.3.2012 voimaan tulleessa kansalaisaloitelaissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Otteet

Ote
Oikeusministeriö

Otteen liitteet